

НЕЛОКАЛЬНА БАГАТОТОЧКОВА ЗА ЧАСОМ ЗАДАЧА ДЛЯ ЕВОЛЮЦІЙНИХ РІВНЯНЬ З ГАРМОНІЙНИМ ОСЦИЛЯТОРОМ

Встановлено коректну розв'язність нелокальної багатоточкової за часом задачі для еволюційних рівнянь з гармонійним осцилятором та функціями від такого оператора у просторах типу S та S' .

We establish the well-posedness of a nonlocal multipoint with respect to time problem for an evolution equation with a harmonic oscillator and functions of such an operator in S and S' type spaces.

У розвитку багатьох важливих напрямів математики і фізики значну роль відіграли поняття та методи, які виникли при вивченні рівняння Штурма-Ліувілля та пов'язаного з цим рівнянням оператора Штурма-Ліувілля $A = -d^2/dx^2 + q(x)$. Вони були джерелом нових ідей та задач для спектральної теорії операторів і суміжних розділів аналізу. Г.Гарднер, М.Крускал і Р.Міура знайшли зв'язок спектральної теорії операторів з деякими нелінійними еволюційними рівняннями з частинними похідними. Ж.Дельсарт та Б.М.Левітан у теорії операторів узагальненого зсуву використали оператори перетворення, які виникли в процесі вивчення рівнянь Штурма-Ліувілля. В.А.Марченко застосував оператори перетворення при дослідженні обернених задач спектрального аналізу та асимптотичної поведінки спектральної функції оператора Штурма-Ліувілля.

Оператор Штурма-Ліувілля породжує різні крайові задачі: регулярні (x перебігає скінченний інтервал) та сингулярні (випадає нескінченного проміжку). Вони, як відомо, відрізняються постановками задач, методами дослідження та сферами застосувань. Функція q називається потенціалом; якщо $q(x) = x^2$, $x \in \mathbb{R}$, то оператор A називається гармонійним осцилятором. Відомо [1], що гармонійним осцилятором є невід'ємним самоспряженим оператором в просторі $L_2(\mathbb{R})$. Еволюційне рівняння

$$u'(t) + Au(t) = 0, \quad t \in (0, T], \quad (1)$$

з таким оператором відноситься до рівнянь параболічного типу, коефіцієнти яких необмежено зростають при $|x| \rightarrow \infty$. М.Л. Горбачуком, В.І. Горбачук, О.І. Кашпіровським [1] доведено, що розв'язок рівняння (1) завжди має граничне значення $u(0) = \lim_{t \rightarrow +0} u(t)$ у просторах узагальнених функцій нескінченного порядку типу ультрарозподілів (типу S') і за ним завжди однозначно відновлюється. У працях М.Л. Горбачука, П.І. Дудникова, С.Д. Івасишена, В.В. Городецького, В.А. Літовченка та ін. доведено, що простори типу S' є множинами початкових даних задачі Коші для широких класів рівнянь з частинними похідними параболічного типу (до яких відноситься і рівняння (1)), при яких розв'язки є нескінченно диференційовними за просторовими змінними функціями. У праці [2] досліджується еволюційне рівняння $u'(t) + \varphi(A)u(t)$, $t \in (0, T]$, де $\varphi(A)$ трактується як гармонійний осцилятор нескінченного порядку. Знайдено зображення гладких розв'язків вказаного рівняння, описано множини початкових значень таких розв'язків, на підставі чого встановлюється коректна розв'язність задачі Коші з початковою функцією, яка є елементом простору ультрарозподілів типу S' .

Узагальненням задачі Коші є нелокальна багатоточкова за часом задача, коли початкова умова $u(t, \cdot)|_{t=0} = f$ замінюється умовою $\sum_{k=0}^m \alpha_k u(t, \cdot)|_{t=t_k} = f$, де $t_0 = 0$, $\{t_1, \dots, t_m\} \subset$

$(0, T]$, $\{\alpha_0, \alpha_1, \dots, \alpha_m\} \subset \mathbb{R}$, $m \in \mathbb{N}$ - фіксовані числа (якщо $\alpha_0 = 1$, $\alpha_1 = \alpha_2 = \dots = \alpha_m = 0$, то маємо, очевидно, задачу Коші).

Нелокальна багатоточкова за часом задача відноситься до нелокальних крайових задач для рівнянь з частинними похідними, теорія яких інтенсивно розвивається з сімдесятих років минулого століття. Дослідження таких задач зумовлене багатьма застосуваннями у механіці, фізиці, хімії, біології, екології та інших природничо-наукових дисциплінах, які виникають при математичному моделюванні тих чи інших процесів [3-6]. На доцільність використання нелокальних умов з точки зору загальної теорії крайових задач вперше вказав О.О.Дезін [7], який досліджував розв'язні розширення диференціальних операторів, породжених загальною диференціальною операцією зі сталими коефіцієнтами. Він показав, що для постановки коректної крайової задачі необхідно використовувати поруч з локальними і нелокальні умови. А.Х.Мамян встановив [8], що існують рівняння з частинними похідними в шарі, для яких неможливо сформулювати жодної коректної локальної задачі; водночас коректні задачі існують, якщо залучити нелокальні умови.

У даній роботі встановлюється коректна розв'язність нелокальної багатоточкової за часом задачі для еволюційних рівнянь з гармонійним осцилятором та функціями від такого оператора у випадку, коли гранична функція є узагальненою функцією типу ультрарозподілів і ототожнюється з певним формальним рядом Фур'є-Ерміта. Зазначимо, що така постановка задачі є природною, оскільки гранична функція може мати особливість в одній або декількох точках і допускає регуляризацию у тому чи іншому просторі узагальнених функцій типу розподілів, ультрарозподілів, гіперфункцій тощо. Знайдено також зображення розв'язку вказаної задачі.

1. Простори основних та узагальнених елементів.

Нехай A - невід'ємний самоспряжений оператор з дискретним спектром у сепарабельному гільбертовому просторі H зі ска-

лярним добутком $(\cdot, \cdot)$ та нормою $\|\cdot\|$, $\{e_k, k \geq 1\}$ - ортонормований базис з його власних векторів, $\{\lambda_k, k \geq 1\}$ - послідовність відповідних власних чисел, розміщених у порядку зростання; при цьому кожне власне число береться стільки разів, якоює його кратність, $\sum_{k:\lambda_k \neq 0} \lambda_k^{-p} < \infty$ при деякому $p > 0$.

Позначимо

$$\Phi_m = \{\varphi \in H \mid \varphi = \sum_{k=1}^m c_{k,\varphi} e_k, c_{k,\varphi} \in \mathbb{C}\},$$

$$\Phi = \lim_{m \rightarrow \infty} \text{ind} \Phi_m$$

(очевидно, що Φ лежить щільно в H і є інваріантним відносно A), а через Φ' - простір усіх антилінійних неперервних функціоналів на Φ зі слабкою збіжністю. Зіставлення

$$H \ni \varphi \rightarrow f_\varphi \in \Phi' : \langle f_\varphi, \psi \rangle = (\varphi, \psi), \forall \psi \in \Phi,$$

визначає вкладення $H \subset \Phi'$ ($\langle f, \varphi \rangle$ позначає дію функціоналу f на елемент φ). Елементи з Φ' називатимемо узагальненими.

Нехай s - простір усіх числових послідовностей $\{s_k, k \geq 1\}$ ($s_k \in \mathbb{C}$) з покоординатною збіжністю. Відображення

$$\Phi \ni f \xrightarrow{F} \{c_k(f) = \langle f, e_k \rangle, k \geq 1\} \in s$$

є ізоморфізмом [9]; при цьому збіжність у Φ' рівносильна покоординатній збіжності відповідних послідовностей в s . Зауважимо, що F відображає Φ на множину фінітних послідовностей в s , а H - на l_2 ; при цьому оператору A відповідає операція $\{s_k, k \geq 1\} \rightarrow \{\lambda_k s_k, k \geq 1\}$ і його можна продовжити на Φ' до неперервного оператора $\hat{A}: \hat{A}f = F^{-1}\{\lambda_k c_k(f), k \geq 1\}$.

Нехай $f \in \Phi'$. Ряд $\sum_{k=1}^{\infty} c_k e_k$, де $c_k = \langle f, e_k \rangle$, називається рядом Фур'є елемента $f \in \Phi'$, а числа c_k - його коефіцієнтами Фур'є. Для довільного елемента $f \in \Phi'$ його ряд Фур'є збігається в Φ' до f . Навпаки, довільний ряд $\sum_{k=1}^{\infty} c_k e_k$ збігається в Φ' до деякого елемента $f \in \Phi'$ і цей ряд є рядом Фур'є для [9]. Отже, Φ' можна розуміти як простір формальних рядів

вигляду $\sum_{k=1}^{\infty} c_k e_k$. Звідси випливає також, що Φ лежить щільно в Φ' .

Введемо деякі класи елементів, пов'язані з оператором A . Позначимо

$$H_{\infty}(A) = \lim_{\alpha \rightarrow +\infty} pr H_{\alpha}(A), \quad H_{\alpha}(A) = D(A^{\alpha})$$

($D(A^{\alpha})$ - область визначення оператора A^{α} ,

$$D(A^{\alpha}) = \{\varphi \in H \mid \sum_{k=1}^{\infty} \lambda_k^{2\alpha} |c_k(\varphi)| < \infty,$$

$$c_k(\varphi) = (\varphi, e_k), \quad k \in \mathbb{N}\}$$

$$A^{\alpha} \varphi = \sum_{k=1}^{\infty} \lambda_k^{\alpha} c_k(\varphi) e_k, \quad \varphi \in D(A^{\alpha}),$$

$$(\varphi, \psi)_{H_{\alpha}} := (\varphi, \psi) + (A^{\alpha} \varphi, A^{\alpha} \psi),$$

$$\{\varphi, \psi\} \subset D(A^{\alpha}),$$

$$G_{\beta, B}(A) := \{\varphi \in H_{\infty}(A) \mid \exists c, B > 0 \forall n \in \mathbb{N} :$$

$$\|A^n \varphi\| \leq c B^n n^{n\beta}\},$$

де $\beta > 0$ - фіксований параметр. $G_{\beta, B}(A)$ - банаховий простір відносно норми

$$\|\varphi\|_{\beta, B} = \sup_n (\|A^n \varphi\| / (B^n n^{n\beta}))$$

Простір $G_{\{\beta\}}\{A\} := \lim_{B \rightarrow \infty} ind G_{\beta, B}(A)$ називається простором Жевре порядку β , породженим оператором A . Якщо через $(H_{\infty}(A))'$, $(G_{\{\beta\}}(A))'$ позначити простори, топологічно спряжені з просторами $H_{\infty}(A)$, $G_{\{\beta\}}(A)$ відповідно, то, згідно з [9], прийдемо до ланцюжка щільних і неперевних вкладень

$$\Phi \subset G_{\{\beta\}}(A) \subset H_{\infty}(A) \subset H \subset (H_{\infty}(A))' \subset (G_{\{\beta\}})' \subset \Phi', \quad \beta > 1.$$

Символом $H_{\alpha, \beta}$ позначимо сукупність тих елементів $f \in \Phi'$, для яких при деякому $\alpha > 0$

$$\|f\|_{H_{\alpha, \beta}}^2 := \sum_{k=1}^{\infty} \exp(2\alpha \lambda_k^{1/\beta}) |c_k|^2 < \infty,$$

$$c_k = \langle f, e_k \rangle, \quad k \in \mathbb{N},$$

і покладемо $H_{\{\beta\}} := \lim_{\alpha \rightarrow +0} ind H_{\alpha, \beta}$. Відповідно, $(H_{\{\beta\}})' = \lim_{\alpha \rightarrow +0} pr (H_{\alpha, \beta})'$, причому, якщо

$f \in (H_{\{\beta\}})'$, то (див. [9]) для довільного $\alpha > 0$

$$\|f\|_{(H_{\alpha, \beta})'}^2 := \sum_{k=1}^{\infty} \exp(-2\alpha \lambda_k^{1/\beta}) |c_k|^2 < \infty,$$

$$c_k = \langle f, e_k \rangle, \quad k \in \mathbb{N},$$

Як доведено в [9], $G_{\{\beta\}}(A) = H_{\{\beta\}}$, $(G_{\{\beta\}}(A))' = (H_{\{\beta\}})'$.

Простори $G_{\{\beta\}}(A)$, $(G_{\{\beta\}}(A))'$ з точки зору поведінки коефіцієнтів Фур'є їхніх елементів описуються так [9]:

$$(f \in G_{\{\beta\}}(A)) \Leftrightarrow (\exists \mu > 0 \exists c > 0 \forall k \in \mathbb{N} :$$

$$|c_k(f)| \leq c \exp(-\mu \lambda_k^{1/\beta}),$$

$$(f \in (G_{\{\beta\}}(A))') \Leftrightarrow (\forall \mu > 0 \exists c = c(\mu) > 0$$

$$\forall k \in \mathbb{N} : |c_k(f)| \leq c \exp(\mu \lambda_k^{1/\beta})).$$

Нехай

$$\{f_1, f_2\} \subset \Phi, \quad f_1 = \sum_{k=1}^{\infty} c_k(f_1) e_k, \quad f_2 = \sum_{k=1}^{\infty} c_k(f_2) e_k.$$

У просторі Φ' визначимо операцію " * ", яку назвемо "абстрактною згорткою" (або просто згоркою), за правилом

$$f_1 * f_2 = \sum_{k=1}^{\infty} c_k(f_1) c_k(f_2) e_k \equiv \sum_{k=1}^{\infty} c_k(f_1 * f_2) e_k.$$

тобто $f_1 * f_2$ - узагальнений елемент з простору Φ' , коефіцієнти Фур'є якого пов'язані з коефіцієнтами Фур'є узагальнених елементів f_1, f_2 співвідношенням $c_k(f_1 * f_2) = c_k(f_1) \cdot c_k(f_2)$.

Зауваження 1. Нехай $H = L_2[0, 2\pi]$ - гільбертів простір 2π -періодичних функцій, заданих на $\mathbb{R}$. У цьому випадку

$$\Phi_m = \{\varphi \in H \mid \varphi = \sum_{k=-m}^m c_{k, \varphi} e^{ikx},$$

$$c_{k, \varphi} \in \mathbb{C}, x \in \mathbb{R}\}, \quad m \in \mathbb{Z}_+,$$

тобто кожний елемент з $\Phi_m \in$ тригонометричним поліномом степеня m , Φ' - простір усіх формальних тригонометричних рядів, які ототожнюються із узагальненими

2 π -періодичними функціями як антилінійними неперервними функціоналами, заданими на просторі тригонометричних поліномів. Згортка двох узагальнених періодичних функцій $\{f, g\} \subset \Phi'$ визначається так [1]:

$$\langle f * g, \varphi \rangle = \langle f_x, \langle g_y, \varphi(x+y) \rangle \rangle, \forall \varphi \in \Phi.$$

Вона має зміст, бо

$$\begin{aligned} \langle g_y, \varphi(x+y) \rangle &= \langle g_y, \sum_{k=-m}^m c_{k,\varphi} e^{ik(x+y)} \rangle = \\ &= \sum_{k=-m}^m c_{k,\varphi} \langle g, e^{iky} \rangle e^{ikx} \in \Phi, \end{aligned}$$

при цьому

$$\begin{aligned} c_k(f * g) &= \langle f * g, e^{-ikx} \rangle = \\ &= \langle f, \langle g_y, e^{-ik(x+y)} \rangle \rangle = \\ &= \langle f, \langle g, e^{-iky} \rangle e^{-ikx} \rangle = \\ &= c_k(f) c_k(g), \quad \forall \{f, g\} \subset \Phi'. \end{aligned}$$

Звідси випливає комутативність та асоціативність згортки в Φ' , тобто Φ' - кільце (відносно згортки) з одиницею, роль якої виконує дельта-функція Дірака. Таким чином, $f * g$ - узагальнена 2 π -періодична функція з простору Φ' , яка ототожнюється з рядом Фур'є вигляду

$$\sum_{k=-\infty}^{+\infty} c_k(f * g) e^{ikx} = \sum_{k=-\infty}^{+\infty} c_k(f) c_k(g) e^{ikx},$$

а згортка в Φ' збігається з "абстрактною згорткою", введеною раніше.

Із результатів, наведених в [10], впливають такі властивості абстрактної згортки: а) $f_1 * f_2 \in (G_{\{\beta\}}(A))'$ для довільних $f_1, f_2 \in (G_{\{\beta\}}(A))'$; $\beta \in (0, 1]$; б) якщо $f \in (G_{\{\beta\}}(A))'$, то $f * \varphi \in G_{\{\beta\}}(A)$ тоді й лише тоді, коли $\varphi \in G_{\{\beta\}}(A)$, $\beta \in (0, 1]$.

2. Функції Ерміта. Формальні ряди Фур'є-Ерміта

Функція $F : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ називається ваговою, якщо вона невід'ємна і така, що абсолютно збіжними є інтеграли $\alpha_n = \int_{\mathbb{R}} x^n F(x) dx$, $n \in \mathbb{Z}_+$, які називаються степеневими моментами функції F . За F , зокрема, можна взяти

функцію $\exp(-x^2)$, $x \in \mathbb{R}$. За допомогою методу математичної індукції можна довести (див. [11]), що

$$(e^{-x^2})^{(n)} = e^{-x^2} \sum_{k=0}^{[n/2]} \frac{(-1)^{n-k} n!}{k!(n-2k)!} (2x)^{n-2k},$$

$$n \in \mathbb{Z}_+, x \in \mathbb{R}.$$

Отже, функція

$$H_n(x) = (-1)^n e^{x^2} (e^{-x^2})^{(n)}, \quad n \in \mathbb{Z}_+,$$

є многочленом степеня n . Цей многочлен називається стандартизованим многочленом Ерміта, а відповідна формула - формулою Родріга. Многочлени H_n , $n \in \mathbb{Z}_+$, ортогональні на $\mathbb{R}$ з ваговою функцією F ; при цьому

$$\int_{\mathbb{R}} e^{-x^2} H_n(x) dx = \sqrt{\pi} \cdot 2^n n!, \quad n \in \mathbb{Z}_+.$$

Отже, ортонормовані многочлени Ерміта $\hat{H}_n$, $n \in \mathbb{Z}_+$, мають вигляд

$$\hat{H}_n(x) = \frac{h_n(x)}{\sqrt{\sqrt{\pi} 2^n n!}} = \frac{(-1)^n}{\sqrt{\sqrt{\pi} 2^n n!}} e^{x^2} (e^{-x^2})^{(n)},$$

$$n \in \mathbb{Z}_+, x \in \mathbb{R}.$$

Многочлени $\hat{H}_n$, $n \in \mathbb{Z}_+$, побудовані за ваговою функцією $F(x) = e^{-x^2}$, $x \in \mathbb{R}$, утворюють ортонормований базис у просторі $L_2(\mathbb{R}, e^{-x^2})$. У просторі ж $L_2(\mathbb{R})$ ортонормований базис утворюють функції Ерміта

$$\begin{aligned} h_n(x) &= e^{-x^2/2} \hat{H}_n(x) = \\ &= (-1)^n \pi^{-1/4} (2^n n!)^{-1/2} e^{x^2/2} (e^{-x^2})^{(n)}, \\ &n \in \mathbb{Z}_+, x \in \mathbb{R}. \end{aligned}$$

Функції Ерміта допускають продовження в комплексну площину, при цьому, як доведено в [12, с.39-43], для функцій Ерміта комплексного аргументу правильними є оцінки

$$\begin{aligned} |h_n(x + iy)| &\leq \\ &\leq c_{\tau,n} \exp \left(-\frac{e^\tau - 1}{4(e^\tau + 1)} x^2 + \frac{e^\tau + 1}{e^\tau - 1} y^2 \right) \equiv \\ &\equiv c_{\tau,n} \exp \left(-\frac{1}{4} th(\tau/2) x^2 + cth(\tau/2) y^2 \right), \end{aligned}$$

$$n \in \mathbb{Z}_+, \quad (2)$$

де $\tau > 0$ - довільно фіксований параметр,

$$c_{\tau,n} = \max\{e\pi^{-1/2}, \pi^{-1/4}(e^{2\tau} - 1)^{-1/4}\} \times \\ \times \exp\left(\frac{n+1}{2}\tau\right).$$

У просторі $H = L_2(\mathbb{R})$ розглянемо гармонійний осцилятор - невідемний самоспряжений оператор A , який є замиканням оператора $-d^2/dx^2 + x^2$, заданого на множині фінітних нескінченно диференційовних на $\mathbb{R}$ функцій. Спектр цього оператора дискретний, його власні значення - числа $\lambda = 2k + 1$, $k \in \mathbb{Z}_+$, а відповідними власними функціями є функції Ерміта h_k , $k \in \mathbb{Z}_+$ [1]. Простір Φ у даному випадку складається з функцій вигляду

$$\varphi(x) = \sum_{k=0}^m c_{k,\varphi} h_k(x), \quad c_{k,\varphi} \in \mathbb{C}, \quad k \in \mathbb{R}, \quad m \in \mathbb{Z}_+.$$

Оскільки

$$h'_k(x) = \sqrt{\frac{k}{2}} h_{k-1}(x) - \sqrt{\frac{k+1}{2}} h_{k+1}(x), \\ k \in \mathbb{N}, \quad x \in \mathbb{R}, \\ h'_0(x) = -\frac{1}{\sqrt{2}} h_1(x), \quad x \in \mathbb{R},$$

то $\varphi' \in \Phi$, якщо $\varphi \in \Phi$, причому $\varphi'_\nu \rightarrow \varphi'$, $\nu \rightarrow \infty$, у просторі Φ , коли $\varphi_\nu \rightarrow \varphi$, $\nu \rightarrow \infty$, у просторі Φ . Отже, у просторі Φ визначена і неперервна операція диференціювання.

У просторі Φ' , топологічно спряженому з Φ , операція диференціювання визначається формулою

$$\forall f \in \Phi' : \langle f^{(n)}, \varphi \rangle = (-1)^n \langle f, \varphi^{(n)} \rangle, \\ \varphi \in \Phi, \quad n \in \mathbb{N}.$$

Ця операція лінійна і неперервна в Φ' , оскільки також є відповідна операція в просторі Φ . Отже, кожний елемент з простору Φ' є нескінченно диференційовним.

Ряд $\sum_{k=0}^{\infty} c_k h_k$, де $c_k = \langle f, h_k \rangle$, називається рядом Фур'є-Ерміта функціоналу $f \in$

Φ' , а числа c_k , $k \in \mathbb{Z}_+$ - його коефіцієнтами Фур'є (надалі елементи простору Φ' називатимемо узагальними функціями). Простір Φ' у даному конкретному випадку можна розуміти як простір формальних рядів вигляду $\sum_{k=0}^{\infty} c_k h_k$.

3. Простори типу S та S'

І.М.Гельфанд і Г.Є.Шілов ввели в [13] серію просторів, названих ними просторами типу S . Вони складаються з нескінченно диференційовних на $\mathbb{R}$ функцій, на які накладаються певні умови спадання на нескінченності. Ці умови задаються за допомогою нерівностей

$$|x^k \varphi^{(n)}| \leq c_{kn}, \quad \{k, n\} \subset \mathbb{Z}_+, \quad x \in \mathbb{R},$$

де $\{c_{kn}\}$ - деяка подвійна послідовність додатних чисел. Якщо на елементи послідовності $\{c_{kn}\}$ не накладаються ніякі обмеження (тобто c_{kn} змінюються довільним чином разом з функцією φ), то маємо, очевидно, простір S Л.Шварца швидко спадних на нескінченності функцій. Якщо ж числа c_{kn} задовольняють певні умови, то відповідні конкретні простори містяться в S і називаються просторами типу S . Означимо деякі з них.

Для довільних фіксованих $\alpha, \beta > 0$ покладемо

$$S_{\alpha\beta}^{\alpha}(\mathbb{R}) \equiv S_{\beta}^{\alpha} := \left\{ \varphi \in S \mid \exists c > 0 \quad \exists A > 0 \right. \\ \left. \exists B > 0 \quad \forall \{k, n\} \subset \mathbb{Z}_+ \right\}$$

$$\forall x \in \mathbb{R} : |x^k \varphi^{(n)}| \leq c A^k B^n k^{\alpha} n^{\beta}.$$

Введені простори можна охарактеризувати ще й так [13].

S_{β}^{α} складається з тих й лише тих нескінченно диференційовних на функцій, які задовольняють нерівності

$$|\varphi^{(n)}(x)| \leq c B^n n^{\beta} \exp(-a|x|^{1/\alpha}), \\ n \in \mathbb{Z}_+, \quad x \in \mathbb{R},$$

з деякими додатними сталими c , b і a , залежними лише від функції φ .

Якщо $0 < \beta < 1$ і $\alpha \geq 1 - \beta$, то S_{α}^{β} складається з тих і тільки тих функцій φ , які

аналітично продовжуються в $\mathbb{C}$ і задовольняють нерівність

$$|\varphi(x + iy)| \leq c \exp(-a|x|^{1/\alpha} + b|y|^{1/(1-\beta)}),$$

$$c, a, b > 0.$$

Простір S_α^1 , $\alpha > 0$, складається з функцій φ , які аналітично продовжуються в деяку смугу $|y| < \delta$ (залежну від φ) і при цьому

$$|\varphi(x + iy)| \leq c \exp(-a|x|^{1/\alpha}), \quad c, a, \delta > 0, \quad x \in \mathbb{R}.$$

Простори S_α^β не є тривіальними за умови $\alpha + \beta \geq 1$ і утворюють щільні в $L_2(\mathbb{R})$ множини. При $\beta > 1$ простір S_α^β містить фінітні функції.

Топологічна структура в просторі S_α^β визначається так. Символом $S_{\alpha,A}^{\beta,B}$ позначимо сукупність функцій $\varphi \in S_\alpha^\beta$, які задовольють умову:

$$\forall \delta > 0 \quad \forall \rho > 0 \quad \exists c_{\delta\rho} :$$

$$|x^k \varphi^{(n)}(x)| \leq c_{\delta\rho} (A + \delta)^k (B + \rho)^n k^{k\alpha} n^{n\beta},$$

$$\{k, n\} \subset \mathbb{Z}_+, \quad x \in \mathbb{R}.$$

Ця множина перетворюється в повний зліченно-нормований простір, якщо в ній ввести систему норм

$$\|\varphi\|_{\delta,\rho} = \sup_{x,k,n} \frac{|x^k \varphi^{(n)}(x)|}{(A + \delta)^k (B + \rho)^n k^{k\alpha} n^{n\beta}},$$

$$\{\delta, \rho\} \subset \left\{1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \dots\right\}.$$

Якщо $A_1 < A_2$, $B_1 < B_2$, то $S_{\alpha,A_1}^{\beta,B_1}$ неперервно вкладається в $S_{\alpha,A_2}^{\beta,B_2}$ і $S_\alpha^\beta = \bigcup_{A,B>0} S_{\alpha,A}^{\beta,B}$.

Якщо P - деякий фіксований многочлен, то у просторі S_α^β визначена і неперервна операція множення на P . Зокрема, звідси випливає, що функції Ерміта h_k , $k \in \mathbb{Z}_+$, належить до простору $S_{1/2}^{1/2}$. Справді, $|\exp(-z^2/2)| = \exp(-x^2/2 + y^2/2)$, якщо $z = x + iy$ і $1/\alpha = 1/(1 - \beta) = 2$, тобто $\alpha = \beta = 1/2$, а кожна функція Ерміта має вигляд $P(x) \exp(-x^2/2)$, де P - многочлен Ерміта. Зауважимо, що цей же факт впливає також з оцінки (2).

В S_α^β визначені і неперервні операції зсуву аргументу і диференціювання, які переводять S_α^β в себе. Відзначимо також, що простори S_α^β є досконалими [13], тобто просторами, усі обмежені множини яких компактні.

Простір усіх лінійних неперервних функціоналів на S_α^β зі слабкою збіжністю позначається символом $(S_\alpha^\beta)'$. Елементи з $(S_\alpha^\beta)'$ називаються ультрарозподілами Жевре порядку β .

У праці [1] доведено, що $S_{\beta/2}^{\beta/2} = G_{\{\beta\}}(A)$ при $\beta \geq 1$, де A - гармонійний осцилятор. Тоді, як впливає із загальної теорії невід'ємних самоспряжених операторів з дискретним спектром (див. п.1), простори S_β^β , $(S_\beta^\beta)'$, $\beta \geq 1/2$, можна охарактеризувати так.

Якщо $f = \sum_{k=0}^{\infty} c_k h_k \in \Phi'$, $c_k = \langle f, h_k \rangle$, то правильним є такі співвідношення еквівалентності:

$$a) (f \in S_\beta^\beta) \Leftrightarrow \left(\exists \mu > 0 \quad \exists c > 0 \quad \forall k \in \mathbb{Z}_+ : \right.$$

$$\left. |c_k| \leq c \exp(-\mu(2k + 1)^{1/(2\beta)}) \right); \quad (3a)$$

$$b) f \in (S_\beta^\beta)' \Leftrightarrow \left(\forall \mu > 0 \exists c = c(\mu) > 0 \right.$$

$$\left. \forall k \in \mathbb{Z}_+ : |c_k| \leq c \exp(\mu(2k + 1)^{1/(2\beta)}) \right). \quad (3b)$$

4. Функції від гармонійного осцилятора

Нехай A - невід'ємний самоспряжений оператор в сепарабельному гільбертовому просторі H зі щільною в H областю визначення $D(A)$, $f : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ - деяка неперервна функція, монотонно зростає на $[0, \infty)$, $\lim_{\lambda \rightarrow +\infty} f(\lambda) = +\infty$. За функцією f та оператором A на множині

$$D(f(A)) = \left\{ \varphi \in H \mid \int_0^{\infty} f^2(\lambda) d(E_\lambda \varphi, \varphi) < \infty \right\},$$

де E_λ , $\lambda \in [0, \infty)$ - розклад одиниці (спектральна функція) оператора A , побудуємо оператор $f(A)$:

$$f(A)\varphi = \int_0^{\infty} f(\lambda) dE_\lambda \varphi, \quad \varphi \in D(f(A)), \quad (4)$$

який також є невід'ємним і самоспряженим в H , при цьому $\overline{D(f(A))} = H$ [1]. Інтеграл (4) береться, фактично, лише по спектру $\sigma(A)$ оператора A , тобто

$$f(A)\varphi = \int_{\sigma(A)} f(\lambda) dE_{\lambda}\varphi, \quad \varphi \in D(f(A)).$$

Якщо A - гармонійний осцилятор, то $\sigma(A) = \{\lambda_k, k \in \mathbb{Z}_+\}$, де $\lambda_k = 2k + 1$. Спектральна функція E_{λ} , $\lambda \in [0, \infty)$, оператора A кусково-стала і має розриви лише в точках λ_k , $k \in \mathbb{Z}_+$, причому стрибок $E_{\lambda_{k+0}} - E_{\lambda_k}$ є оператором проектування на власний підпростір оператора A , що відповідає власному значенню λ_k . Цей підпростір одновимірний, відповідна функція Ерміта h_k утворює його базис. Отже,

$$(E_{\lambda_{k+0}} - E_{\lambda_k})\varphi = (\varphi, h_k) \cdot h_k = c_k(\varphi)h_k;$$

спектральна функція E_{λ} , $\lambda \in [0, \infty)$, у цьому випадку має вигляд

$$(E_{\lambda}\varphi)(x) = \sum_{\lambda_k < \lambda} c_k(\varphi)h_k(x), \quad \varphi \in L_2(\mathbb{R}),$$

а інтеграла (4) є таким:

$$(f(A)\varphi)(x) = \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k)c_k(\varphi)h_k(x), \quad \varphi \in D(f(A)),$$

при цьому

$$D(f(A)) = \left\{ \varphi \in L_2(\mathbb{R}) \mid \sum_{k=0}^{\infty} f^2(\lambda_k) \times \right. \\ \left. \times |c_k(\varphi)|^2 < \infty, \lambda_k = 2k + 1 \right\}$$

$f(\lambda_k)$ - власні значення оператора $f(A)$.

Надалі використовуватимемо позначення: $f(A) := A_f$.

Оператор $f(A)$ продовжимо на Φ' до неперервного оператора $\widehat{f}(A)$:

$$\widehat{f}(A)\varphi = F^{-1}\{f(\lambda_k)c_k(\varphi)\}_{k=0}^{\infty},$$

$$\Phi' \ni \varphi = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(\varphi)h_k.$$

Розглянемо узагальнений елемент (узагальнену функцію) G_f з простору Φ' ,

побудований за функцією $f : G_f = \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k)h_k(x)$. Тоді $\widehat{f}(A)$ - оператор згортки, який діє у просторі Φ' за правилом:

$$\widehat{f}(A)\varphi = G_{\alpha} * \varphi = \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k)c_k(\varphi)h_k.$$

Оператор $f(A) \equiv A_f$ розумітимемо як звуження оператора $f(A)$ на простір $S_{1/2}^{1/2} = G_{\{1\}}(A)$.

Лема 1. Оператор A_f неперервний у просторі $S_{1/2}^{1/2}$ тоді й лише тоді, коли $G_f \in (S_{1/2}^{1/2})'$.

Доведення. Нехай $G_f \in (S_{1/2}^{1/2})'$. Передусім зазначимо, що з властивостей абстрактної згортки (див. п.1) випливає, що $G_f * \varphi \in (S_{1/2}^{1/2})'$ для довільної функції $\varphi \in (S_{1/2}^{1/2})'$. Отже, оператор A_f відображає простір $S_{1/2}^{1/2}$ в себе. Доведемо, що A_f неперервний оператор у просторі $S_{1/2}^{1/2}$, тобто кожен обмежений множини цього простору він відображає у обмежену множину цього ж простору (зазначимо, що у просторі $S_{1/2}^{1/2}$ клас неперервних операторів співпадає з класом обмежених операторів [13]).

Оскільки $G_f \in (S_{1/2}^{1/2})'$, то

$$\forall \mu > 0 \exists c = c(\mu) > 0 \forall k \in \mathbb{Z}_+ :$$

$$f(\lambda_k) \leq ce^{\mu\lambda_k}, \quad \lambda_k = 2k + 1, \quad k \in \mathbb{Z}_+. \quad (5)$$

Нехай L - обмежена множина в просторі $S_{1/2}^{1/2} = G_{\{1\}}(A) = \bigcup_{\alpha > 0} H_{\alpha,1}$. Тоді L - обмежена множина в гільбертовому просторі $H_{\alpha,1}$ при деякому $\alpha > 0$, тобто

$$\exists b > 0 \forall \psi \in L : \|\psi\|_{H_{\alpha,1}}^2 =$$

$$= \sum_{k=0}^{\infty} e^{2\alpha(2k+1)} |c_k(\psi)|^2 \leq b,$$

або

$$\exists b_1 > 0 \forall \psi \in L : |c_k(\psi)| \leq b_1 e^{-\alpha(2k+1)}, \quad k \in \mathbb{Z}_+.$$

В нерівності (5) покладемо $\mu = \alpha/2$. Тоді

$$|c_k(A_f\psi)| = f(2k+1)|c_k(\psi)| \leq$$

$$\leq cb_1 e^{-(\alpha-\mu)(2k+1)} = \\ = b_2 e^{-\alpha_1(2k+1)}, \quad \alpha_1 = \alpha/2, \quad b_2 = cb_1$$

i

$$|c_k(A_f\psi)| e^{\frac{\alpha_1}{2}(2k+1)} \leq b_2 e^{-\frac{\alpha_1}{2}(2k+1)}, \quad k \in \mathbb{Z}_+.$$

Звідси вже випливає збіжність ряду $\sum_{k=0}^{\infty} |c_k(A_f\psi)|^2 \exp(\alpha_1(2k+1))$. Отже, множинна $A_f L$ обмежена в просторі $H_{\frac{\alpha_1}{2},1} = H_{\frac{\alpha}{4},1}$, тобто в просторі $S_{1/2}^{1/2}$. Обернене твердження доводиться аналогічно.

Зауваження 2. Умова $G_f \in (S_{1/2}^{1/2})$ еквівалентна такій умові на функцію f :

$$\forall \mu > 0 \quad \exists c = c(\mu) > 0 : 0 \leq f(\alpha) \leq ce^{\mu\alpha}, \\ \lambda \in [0, \infty). \quad (6)$$

Значимо також, що якщо $f(\lambda) = \lambda^n$, $\lambda \in [0, \infty)$ ($n \in \mathbb{N}$ - фіксоване), то f задовольняє умову (6), тобто оператор $f(A) = A^n = (-d^2/dx^2 + x^2)^n$ обмежений (неперервний) в просторі $S_{1/2}^{1/2}$. Цей же результат випливає з таких міркувань. Відомо [1], якщо $\varphi \in S$, то A^n , де A - гармонійний осцилятор, діє на φ за правилом

$$(A^n\varphi)(x) = \sum_{0 \leq p+q \leq 2n} c_{p,q}^{(n)} x^p \varphi^{(q)}(x), \quad x \in \mathbb{R} \quad (7)$$

при цьому коефіцієнти $c_{p,q}^{(n)}$ задовольняють нерівності

$$|c_{p,q}^{(n)}| \leq 10^n n^{n-\frac{1}{2}(p+q)}.$$

Оскільки в просторі $S_{1/2}^{1/2}$ визначені і є неперервними операції множення на незалежну змінну та диференціювання, то з (7) випливає неперервність оператора A^n у просторі $S_{1/2}^{1/2}$.

Надалі вважатимемо, що функція f додатково задовольняє умову

$$\exists d_0 > 0 \quad \forall \lambda \in [0, \infty) : f(\lambda) \geq d_0 \lambda. \quad (8)$$

5. Нелокальна багатоточкова за часом задача

Розглянемо еволюційне рівняння

$$\frac{\partial u}{\partial t} + A_f u = 0, \quad (t, x) \in (0, T] \times \mathbb{R} \equiv \Omega, \quad (9)$$

де A_f - оператор, побудований у п.4. Під розв'язком рівняння (9) розумітимемо функцію $u(t, \cdot) \in C^1((0, T], S_{1/2}^{1/2})$, яка задовольняє це рівняння.

Поставимо задачу: знайти функцію u , яка є розв'язком рівняння (9) та задовольняє умову

$$\mu u(0, \cdot) - \sum_{k=1}^m \mu_k u(t_k, \cdot) = g, \quad g \in L_2(\mathbb{R}), \quad (10)$$

де $m \in \mathbb{N}$, $\{\mu, \mu_1, \dots, \mu_m\} \subset (0, \infty)$, $\{t_1, \dots, t_m\} \subset (0, T]$ - фіксовані числа, $\mu > \sum_{k=1}^m \mu_k$, $t_1 < t_2 < \dots < t_m \leq T$. При цьому $u(0, \cdot)$ розуміємо як $\lim_{t \rightarrow +0} u(t, \cdot)$, де границя розглядається в $L_2(\mathbb{R})$, тобто вважаємо, що існує функція $u_0(\cdot) \in L_2(\mathbb{R})$ така, що $\|u(t, \cdot) - u_0(\cdot)\|_{L_2(\mathbb{R})} \rightarrow 0$, $t \rightarrow +0$, $u_0(x) \equiv u(0, x)$.

Надалі задачу (9), (10) називатимемо нелокальною багатоточковою за часом задачею для рівняння (9).

Нехай u - розв'язок рівняння (9). Оскільки $u(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2} \subset L_2(\mathbb{R})$ при кожному $t \in (0, T]$, то

$$u(t, x) = \sum_{k=0}^{\infty} \tilde{c}_k(t) h_k(x), \quad (t, x) \in \Omega,$$

$$\tilde{c}_k(t) \equiv c_k(u(t, \cdot)) = (u(t, \cdot), h_k)_H,$$

$$h = L_2(\mathbb{R}), \quad k \in \mathbb{Z}_+,$$

причому

$$\|u(t, \cdot)\|^2 = \sum_{k=0}^{\infty} |\tilde{c}_k(t)|^2, \quad t \in (0, T].$$

Для відшукування $\tilde{c}_k(t)$ домножимо (9) скалярно на h_k , $k \in \mathbb{Z}_+$; в результаті прийдемо до співвідношення

$$(u'_t, h_k) + (A_f u, h_k) = 0.$$

При фіксованому $k \in \mathbb{Z}_+$ маємо:

$$(A_f u, h_k) = (u, A_f h_k) = (u, f(\lambda_k) h_k) = \\ = f(\lambda_k) (u, h_k) = f(\lambda_k) \tilde{c}_k(t), \quad \lambda_k = 2k + 1,$$

(тут враховано, що h_k - власна функція оператора A_f , а $f(\lambda_k)$ - його власне число).

Із диференційовності $u(t, \cdot)$ (за змінною $t \in (0, T]$) впливає диференційовність функцій $\tilde{c}_k(t) = (u(t, \cdot), h_k)$ на $(0, T]$. Отже,

$$\frac{d}{dt}\tilde{c}_k(t) = \frac{d}{dt}(u(t, \cdot), h_k) = \left(\frac{d}{dt}u(t, \cdot), h_k\right),$$

$k \in \mathbb{Z}_+$.

Зауважимо також, що існує $\lim_{t \rightarrow +0} \tilde{c}_k(t) = \tilde{c}_k(0) = c_k(u(0, \cdot))$. Справді,

$$\tilde{c}_k(t) = (u(t, \cdot), h_k), \quad \tilde{c}_k(0) = (u(0, \cdot), h_k),$$

$$|\tilde{c}_k(t) - \tilde{c}_k(0)| = |(u(t, \cdot) - u(0, \cdot), h_k)| \leq \|u(t, \cdot) - u(0, \cdot)\| \rightarrow 0, \quad t \rightarrow +0.$$

Функція $\tilde{c}_k(t)$ задовольняє рівняння

$$\tilde{c}_k'(t) + f(\lambda_k)\tilde{c}_k(t) = 0, \quad k \in \mathbb{Z}_+,$$

загальний розв'язок якого має вигляд:

$$\tilde{c}_k(t) = c_k \exp(-tf(\lambda_k)), \quad c_k = \text{const}, \quad k \in \mathbb{Z}_+.$$

Тоді

$$u(t, x) = \sum_{k=0}^{\infty} c_k \exp(-tf(\lambda_k))h_k(x), \quad (t, x) \in \Omega. \quad (11)$$

Для відшукування c_k , $k \in \mathbb{Z}_+$, помножимо (10) скалярно на h_k , $k \in \mathbb{Z}_+$; у результаті прийдемо до співвідношення:

$$\mu\tilde{c}_k(0) - \sum_{n=1}^m \mu_k \tilde{c}_k(t_n) = c_k(g),$$

$$c_k(g) = (g, h_k), \quad k \in \mathbb{Z}_+.$$

Урахувавши вигляд $\tilde{c}_k(t)$ знайдемо, що

$$c_k \left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n \exp(-t_n f(\lambda_k)) \right) = c_k(g).$$

Отже,

$$c_k = c_k(g) \left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n \exp(-t_n f(\lambda_k)) \right)^{-1},$$

$k \in \mathbb{Z}_+$.

Введемо позначення:

$$Q_1(t, \lambda_k) := \exp(-tf(\lambda_k)),$$

$$Q_2(\lambda_k) := \left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n \exp(-t_n f(\lambda_k)) \right)^{-1} \equiv \left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n Q_1(t_n, \lambda_k) \right)^{-1}.$$

Тоді

$$\tilde{c}_k(t) \equiv c_k(u(t, \cdot)) = Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) c_k(g),$$

$$\begin{aligned} u(t, x) &= \sum_{k=0}^{\infty} \tilde{c}_k(t) h_k(x) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) c_k(g) h_k(x) = \\ &= G(t, x) * g(x), \quad (t, x) \in \Omega, \end{aligned} \quad (12)$$

де

$$g(x) = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(g) h_k(x),$$

$$G(t, x) = \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x).$$

Із обмежень, накладених на функцію f та параметри задачі (9), (10) впливає, що при кожному $t \in (0, T]$ справджуються нерівності

$$\begin{aligned} |c_k(G)| &= |Q_1(t, \lambda_k)| \cdot |Q_2(\lambda_k)| \leq \\ &\leq c_1 \exp(-d_0 t \lambda_k) \left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n \exp(-d_0 t_n \lambda_k) \right)^{-1} \leq \\ &\leq c_1 \left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n \right)^{-1} \exp(-d_0 t \lambda_k), \\ \lambda_k &= 2k + 1, \quad k \in \mathbb{Z}_+ \end{aligned}$$

(тут враховано, що $\mu > \sum_{n=1}^m \mu_n$). Звідси та з характеристики класу $S_{1/2}^{1/2}$ впливає, що $G(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2}$ при кожному $t \in (0, T]$. Оскільки $u(t, \cdot) = G(t, \cdot) * g$, де $g \in H \subset (S_{1/2}^{1/2})' = (G_{\{1\}}(A))'$, то на підставі відповідної властивості абстрактної згортки твердимо, що $u(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2}$ при кожному $t \in (0, T]$.

Розв'язок задачі (9), (10) єдиний. Для доведення цієї властивості скористаємося

тим, що розв'язок рівняння (9) зображається формулою (11), тобто

$$u(t, x) = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(G_1) c_k(\tilde{g}) h_k(x) \equiv G_1(t, x) * \tilde{g}(x), \quad (13)$$

де $\tilde{g} = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(\tilde{g}) h_k(x)$, $c_k(\tilde{g}) = (\tilde{g}, h_k)$, $G_1(t, x) := \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) h_k(x)$, $G_1(t, x)$ - фіксована функція з простору $S_{1/2}^{1/2}$ (при кожному $t \in (0, T]$), $\tilde{g}$ - довільна функція з $L_2(\mathbb{R})$ (те, що $G_1(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2}$ впливає з оцінки $|Q_1(t, \lambda_k)| \leq c \exp(-d_0 t \lambda_k)$ та твердження 3а))

Зауважимо, що правильним є і обернене твердження: якщо функція $u(t, x)$ має вигляд (13) (або ж (11)), то вона є розв'язком рівняння (9). Справді,

$$A_f u = \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) c_k(u) h_k = \sum_{k=0}^{\infty} c_k f(\lambda_k) \exp(-t f(\lambda_k)) h_k.$$

Функція $u(t, x)$ диференційовна по t (при кожному $x \in \mathbb{R}$). Справді, нехай $t \in [\varepsilon, T]$, де $\varepsilon > 0$. Доведемо, що ряд

$$-\sum_{k=0}^{\infty} c_k f(\lambda_k) \exp(-t f(\lambda_k)) h_k(x) = \gamma(t, x) \quad (14)$$

збігається рівномірно по t (при фіксованому $x \in \mathbb{R}$), бо тоді $\partial u(t, x) / \partial t = \gamma(t, x)$, $t \in [\varepsilon, T]$. Оскільки $|h_k(x)| \leq 1$, $k \in \mathbb{Z}_+$, $x \in \mathbb{R}$, то, внаслідок (8) знайдемо, що

$$\begin{aligned} & | -c_k f(\lambda_k) \exp(-t f(\lambda_k)) h_k(x) | \leq \\ & \leq |c_k| f(\lambda_k) \exp(-\varepsilon f(\lambda_k)) \leq \\ & \leq \frac{2c}{\varepsilon} \exp\left(-\frac{\varepsilon d_0}{2} \lambda_k\right), \quad \lambda_k = 2k + 1, \quad k \in \mathbb{Z}_+. \end{aligned}$$

(тут враховано також, що $\sum_{k=0}^{\infty} |c_k|^2 \leq c < +\infty$). Отже, ряд (14) збігається рівномірно при $t \geq \varepsilon$. Цим доведено, що функція $u(t, x)$ диференційовна по t на відрізьку

$[\varepsilon, T]$. Оскільки $\varepsilon > 0$ - довільне, то функція $u(t, x)$ диференційовна по t на проміжку $(0, T]$, при цьому правильним є співвідношення $\partial u(t, x) / \partial t = \gamma(t, x)$, $t \in (0, T]$, $x \in \mathbb{R}$. Звідси вже випливає, що u - розв'язок рівняння (9).

Таким чином, функція $u(t, x)$ є розв'язком рівняння (9) тоді й лише тоді, коли вона зображається формулою (11) (або (13)). У зв'язку з цим задачу (9), (10) можна розуміти так: у множині розв'язків рівняння (9) вигляду (11) (або (13)) знайти функцію, яка задовольняє умову (10). Ця функція дається формулою (12), при цьому $c_k(g) Q_2(\lambda_k) = c_k(\tilde{g})$, $k \in \mathbb{Z}_+$. Якщо $g = 0$, то $c_k(g) = 0$, $\forall k \in \mathbb{Z}_+$, звідки й випливає співвідношення $u(t, x) = 0$ для кожного $t \in (0, T]$, що й доводить єдиність розв'язку задачі (9), (10).

Доведемо тепер, що розв'язок задачі (9), (10) неперервно залежить від умови (10). Нехай $\{g, g_n, n \geq 1\} \subset H$, $H = L_2(\mathbb{R})$, причому $g_n \rightarrow g$, $n \rightarrow \infty$, у просторі H , тобто $\|g_n - g\| \rightarrow 0$ при $n \rightarrow \infty$. Це рівносильно тому, що $\sum_{k=0}^{\infty} |c_k(g_n - g)|^2 \rightarrow 0$, $n \rightarrow \infty$.

Нехай u_n - розв'язок задачі (9), (10), який відповідає функції g_n , за допомогою якої задається умова (10). Тоді

$$\|u_n - u\|^2 = \|G * (g_n - g)\|^2 = \sum_{k=0}^{\infty} |c_k(G)| \cdot |c_k(g_n - g)|^2.$$

Із доведеного раніше випливає, що $|c_k(G)| \leq \tilde{c}$, $k \in \mathbb{Z}_+$, де $\tilde{c} = c \left(\mu - \sum_{p=1}^m \mu_p \right)^{-1}$. Отже,

$$\|u_n - u\|^2 \leq \tilde{c}^2 \sum_{k=0}^{\infty} |c_k(g_n - g)|^2 \rightarrow 0, \quad n \rightarrow \infty,$$

що й потрібно було довести.

Підсумуємо одержані результати у вигляді такого твердження.

Теорема 1. *Нелокальна багатоточкова за часом задача (9), (10) коректно розв'язна, розв'язок дається формулою*

$$u(t, x) = G(t, x) * g(x), \quad (t, x) \in \Omega,$$

де

$$G(t, x) = \sum_{t=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x),$$

$$g = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(g)h_k \in L_2(\mathbb{R}),$$

при цьому $\{G(t, \cdot), u(t, \cdot)\} \subset S_{1/2}^{1/2}$, $t \in (0, T]$.

Операцію " * " можна розглядати і у випадку, коли $g \in (S_{1/2}^{1/2})' = (G_{\{1\}}(A))'$ при цьому, знову ж таки внаслідок відповідної властивості вказаної операції матимемо, що $u(t, \cdot) = G(t, \cdot) * g \in S_{1/2}^{1/2}$ при кожному $t \in (0, T]$. Доведемо, що тоді функція $u(t, \cdot)$ є розв'язком рівняння (9), але умову (10), де $g \in (S_{1/2}^{1/2})'$, $u(t, \cdot)$ задовольняє в тому розумінні, що

$$\mu \lim_{t \rightarrow +0} u(t, \cdot) - \sum_{k=1}^m \mu_k \lim_{t \rightarrow t_k} u(t, \cdot) = g, \quad g \in (S_{1/2}^{1/2})', \quad (15)$$

границі розглядаються в просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$.

Лема 2. Функція $G(t, \cdot)$, $t \in (0, T]$, як абстрактна функція параметра t із значеннями в просторі $S_{1/2}^{1/2}$, диференційовна по t .

Доведення. Зафіксуємо довільно $t \in (0, T]$. Оскільки

$$S_{1/2}^{1/2} = G_{\{1\}}(A) = H_{\{1\}} = \bigcup_{\alpha > 0} H_{\alpha,1} = \bigcup_{\alpha > 0} H_{\alpha},$$

де A - гармонійний осцилятор, то для доведення твердження досить показати, що

$$\Phi_{\Delta t} := \frac{1}{\Delta t} [G(t + \Delta t, x) - G(t, x)] \xrightarrow{\Delta t \rightarrow 0} \frac{\partial}{\partial t} G(t, x)$$

у просторі $H_{\{1\}}$ (якщо $\Delta t < 0$, то вважаємо Δt таким, що $t + \Delta t \geq t/2$). Це означає, що:

1) множина функцій $\{\Phi_{\Delta t} : |\Delta t| \leq \varepsilon_0, \Delta t \ni 0\}$ ($\varepsilon > 0$ - досить мале фіксоване число) обмежена в просторі $H_{\{1\}}$, тобто

$$\exists c > 0 \forall \delta t (|\Delta t| \leq \varepsilon_0, \Delta t \neq 0) : \|\Phi_{\Delta t}\|^2 \leq c$$

при деякому $\alpha > 0$;

2) $\Phi_{\Delta t} \rightarrow \frac{\partial}{\partial t} G(t, \cdot)$ при $\Delta t \rightarrow 0$ у просторі $H_{\{1\}}$, тобто

$$\left\| \Phi_{\Delta t} - \frac{\partial}{\partial t} G(t, \cdot) \right\|_{H_{\alpha}}^2 \rightarrow 0, \quad \Delta \rightarrow 0.$$

Передусім зазначимо, що функція $G(t, x)$ диференційовна по $t \in (0, T]$ при кожному

$x \in \mathbb{R}$. Доведення цієї властивості аналогічне доведенню диференційовності функції, яка дається формулою (13); при цьому

$$\frac{\partial G(t, x)}{\partial t} = - \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x).$$

Оскільки

$$\begin{aligned} \Phi_{\Delta t}(x) &= \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{\Delta t} \left[t^{-(t+\Delta t)f(\lambda_k)} - e^{-tf(\lambda_k)} \right] \times \\ &\times Q_2(\lambda_k) h_k(x) = - \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) e^{-(t+\theta\Delta t)f(\lambda_k)} \times \\ &\times Q_2(\lambda_k) h_k(x), \quad 0 < \theta < 1, \end{aligned}$$

то

$$c_k(\Phi_{\Delta t}) = -f(\lambda_k) Q_1(t + \theta\Delta t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k)$$

(якщо $\Delta t < 0$, то внаслідок домовленості щодо Δt маємо, що $t + \theta\Delta t > t + \Delta t \geq t/2$). Тоді для довільного фіксованого $\alpha < td_0/2$ (d_0 - стала з нерівності (8)) справджуються співвідношення:

$$\begin{aligned} \|\Phi_{\Delta t}\|_{H_{\alpha}}^2 &= \sum_{k=0}^{\infty} \exp(2\alpha\lambda_k) |c_k(\Phi_{\Delta t})|^2 = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} f^2(\lambda_k) \exp(2\alpha\lambda_k) \exp(-2(t+\theta\Delta t)f(\lambda_k)) \times \\ &\times Q_2^2(\lambda_k) \leq (\mu - \mu_0)^{-2} \sum_{k=0}^{\infty} f^2(\lambda_k) \exp(2\alpha\lambda_k) \times \\ &\times \exp(-2tf(\lambda_k)), \quad \mu_0 = \sum_{k=1}^m \mu_k. \end{aligned}$$

Оскільки

$$\begin{aligned} f^2(\lambda_k) \exp(-2tf(\lambda_k)) &\leq \frac{2}{t^2} \exp(-tf(\lambda_k)) \leq \\ &\leq \frac{2}{t^2} \exp(-td_0\lambda_k), \quad k \in \mathbb{Z}_+, \end{aligned}$$

то

$$\begin{aligned} \|\Phi_{\Delta t}\|_{H_{\alpha}}^2 &\leq \frac{2}{t^2} (\mu - \mu_0)^{-2} \times \\ &\times \sum_{k=0}^{\infty} (-td_0 - 2\alpha)\lambda_k < \infty, \quad \lambda_k = 2k + 1. \end{aligned}$$

Отже, множина функцій $\{\Phi_{\Delta t}, |\Delta t| \leq \varepsilon_0, \Delta t \neq 0\}$ обмежена в просторі $H_{\{1\}}$.

Перевіримо виконання умови 2). Нехай $\Psi_{\Delta t}(x) := \Phi_{\Delta t}(x) - \frac{\partial}{\partial t}G(t, x)$. Тоді

$$\Psi_{\Delta t}(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \left[t^{-tf(\lambda_k)} - e^{-(t+\theta\Delta t)f(\lambda_k)} \right] \times \\ \times Q_2(\lambda_k) f(\lambda_k) h_k(x).$$

Звідси випливає, що

$$\|\Psi_{\Delta t}\|_{H_2}^2 = \sum_{k=0}^{\infty} e^{2\alpha\lambda_k} |c_k(\Psi_{\Delta t})|^2 = \sum_{k=0}^{\infty} e^{2\alpha\lambda_k} \times \\ \times |e^{-tf(\lambda_k)} - e^{-(t+\theta\Delta t)f(\lambda_k)}|^2 Q_2^2(\lambda_k) f^2(\lambda_k) \leq \\ \leq \sum_{k=0}^{\infty} e^{2\alpha\lambda_k} \cdot e^{-2(t+\theta_1\Delta t)f(\lambda_k)} f^4(\lambda_k) \times \\ \times \theta^2(\Delta t)^2 Q_2^2(\lambda_k) \leq (\mu - \mu_0)^{-2} \times \\ \times \sum_{k=0}^{\infty} e^{2\alpha\lambda_k} e^{-2tf(\lambda_k)} f^4(\lambda_k) (\Delta t)^2, \quad 0 < \theta_1 < 1.$$

Оскільки $f^4(\lambda_k) \exp(-tf(\lambda_k)) \leq 4!/t^4$ і $\alpha < td_0/2$, то

$$\|\Psi_{\Delta t}\|_{H_\alpha}^2 \leq 4!(\mu - \mu_0)^{-2} t^{-4} \times \\ \times \sum_{k=0}^{\infty} e^{-(td_0-2\alpha)\lambda_k} (\Delta t)^2 \leq \tilde{c}(\Delta t)^2,$$

де

$$\tilde{c} = 4!(\mu - \mu_0)^{-2} t^{-4} \sum_{k=0}^{\infty} e^{-(td_0-2\alpha)\lambda_k} < +\infty$$

Отже, $\|\Psi_{\Delta t}\|_{H_\alpha}$ при $\Delta t \rightarrow 0$ (для $\alpha \in (0, td_0/2)$), тобто $\Phi_{\Delta t} \rightarrow \frac{\partial}{\partial t}G(t, \cdot)$ при $\Delta t \rightarrow 0$ у просторі $H_{\{1\}} = S_{1/2}^{1/2}$.

Лема доведена.

Лема 3. Для функції

$$u(t, x) = G(t, x) * g = \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) \times \\ \times c_k h_k(x), \quad (t, x) \in \Omega, \quad (16)$$

де

$$G(t, x) = \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x),$$

$$g = \sum_{k=0}^{\infty} c_k h_k \in (S_{1/2}^{1/2})', \quad c_k = \langle g, h_k \rangle, \quad k \in \mathbb{Z}_+,$$

правильним є зображення

$$u(t, x) = \langle g, \tilde{G}_{t,x}(\cdot) \rangle,$$

$$\tilde{G}_{t,x}(y) = \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x) h_k(y).$$

Доведення. Нехай

$$S_{n,t,x} := \sum_{k=0}^n Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x) h_k(y).$$

Твердження леми випливає з того, що послідовність частинних сум $S_{n,t,x}$ збігається до $\tilde{G}_{t,x}$ при $n \rightarrow \infty$ у просторі $S_{1/2}^{1/2} = H_{\{1\}}$ при фіксованих $t > 0$, $x \in \mathbb{R}$ (при доведенні вказаної властивості використовуються оцінки $h_k : |h_k(x)| \leq 1$, $k \in \mathbb{Z}_+$, $x \in \mathbb{R}$ [11]) та функцій $Q_1(t, \lambda_k)$, $Q_2(\lambda_k)$.

Справді, внаслідок лінійності та неперервності функціоналу g

$$u(t, x) = \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) c_k(g) h_k(x) = \\ = \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) \langle g, h_k(y) \rangle h_k(x) = \\ = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=0}^n Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) \langle g, h_k(y) \rangle h_k(x) = \\ = \lim_{n \rightarrow \infty} \langle g, \sum_{k=0}^n Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x) h_k(y) \rangle = \\ = \lim_{n \rightarrow \infty} \langle g, S_{n,t,x}(\cdot) \rangle = \langle g, \lim_{n \rightarrow \infty} S_{n,t,x}(\cdot) \rangle = \\ = \langle g, \tilde{G}_{t,x}(\cdot) \rangle.$$

Лема 4. Функція $u(t, x)$, яка зображається формулою (16), диференційовна по t , при цьому

$$\frac{\partial u(t, x)}{\partial t} = \langle g, \frac{\partial}{\partial t} \tilde{G}_{t,x}(\cdot) \rangle = \frac{\partial}{\partial t} G(t, x) * g.$$

Доведення. Із леми 2 випливає, що функція $\tilde{G}_{t,x}$, як абстрактна функція аргументу

t із значеннями в просторі $S_{1/2}^{1/2}$, диференці-
йовна по t (при фіксованому $x \in \mathbb{R}$). Отже,

$$\begin{aligned} \tilde{\Phi}_{\Delta t, t, x}(y) &:= \frac{1}{\Delta t} \left[\tilde{G}_{t+\Delta t, x}(y) - \tilde{G}_{t, x}(y) \right] \rightarrow \\ &\rightarrow \frac{\partial}{\partial t} \tilde{G}_{t, x}(y) \end{aligned}$$

при $\Delta t \rightarrow 0$ у просторі $S_{1/2}^{1/2}$. Тоді, врахував-
ши неперервність функціоналу g , прийдемо
до співвідношень:

$$\begin{aligned} \frac{\partial u(t, x)}{\partial t} &= \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{1}{\Delta t} [u(t + \Delta t, x) - u(t, x)] = \\ &= \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \langle g, \frac{1}{\Delta t} [\tilde{G}_{t+\Delta t, x}(\cdot) - \tilde{G}_{t, x}(\cdot)] \rangle = \\ &= \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \langle g, \tilde{\Phi}_{\Delta t, t, x}(\cdot) \rangle = \\ &= \langle g, \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \tilde{\Phi}_{\Delta t, t, x}(\cdot) \rangle = \langle g, \frac{\partial}{\partial t} \tilde{G}_{t, x}(\cdot) \rangle. \end{aligned}$$

Той факт, що $\partial u/\partial t$ можна також подати у
вигляді згортки $\frac{\partial G(t, \cdot)}{\partial t} * g$, доводиться за схе-
мою доведення лема 2. Лема доведена.

Лема 5. *Нехай*

$$u(t, x) = G(t, x) * g, \quad g \in (S_{1/2}^{1/2})', \quad (t, x) \in \Omega;$$

тоді в просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$ справджується гра-
ничне співвідношення

$$\mu \lim_{t \rightarrow +0} u(t, \cdot) - \sum_{k=1}^m \mu_k \lim_{t \rightarrow t_k} u(t, \cdot) = g. \quad (17)$$

Доведення. Для доведення (17)
візьмемо довільний елемент $\psi(x) =$
 $\sum_{k=0}^{\infty} c_k((\psi)h_k(x)) \in S_{1/2}^{1/2}$ і зазначимо, що
внаслідок неперервності вкладення $S_{1/2}^{1/2}$ у
просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$ та ортонормованості базису
 $\{h_k, k \in \mathbb{Z}_+\}$

$$\begin{aligned} \langle u(t, \cdot), \psi \rangle &= (u(t, \cdot), \psi) = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t, \cdot))c_k(\psi) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k)Q_2(\lambda_k)c_k(g)c_k(\psi), \quad \lambda_k = 2k + 1. \end{aligned}$$

Тоді

$$\begin{aligned} \mu \lim_{t \rightarrow +0} \langle u(t, \cdot), \psi \rangle &- \sum_{n=1}^m \mu_n \lim_{t \rightarrow t_n} \langle u(t, \cdot), \psi \rangle = \\ &= \mu \lim_{t \rightarrow +0} \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t, \cdot))c_k(\psi) - \\ &- \sum_{n=1}^m \mu_n \lim_{t \rightarrow t_n} \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t, \cdot))c_k(\psi); \end{aligned}$$

при цьому ряд $\sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t, \cdot))c_k(\psi)$ збігається
рівномірно на $(0, T]$. Цей факт впливає з
вигляду коефіцієнтів $c_k(u(t, \cdot))$, $k \in \mathbb{Z}_+$, та
нерівності

$$\begin{aligned} |c_k(u(t, \cdot))| \cdot |c_k(\psi)| &\leq \tilde{c}|c_k(g)| \cdot |c_k(\psi)|, \\ t \in (0, T], k \in \mathbb{Z}_+. \end{aligned}$$

Справді, за умовою, $g \in (S_{1/2}^{1/2})'$, тобто

$$\forall \mu > 0 \exists c = c(\mu) > 0 \forall k \in \mathbb{Z}_+ :$$

$$|c_k(g)| \leq ce^{\mu(2k+1)}.$$

Функція $\psi \in S_{1/2}^{1/2}$, тому, внаслідок умови
3а),

$$\exists \mu_0 > 0 \exists c_0 > 0 \forall k \in \mathbb{Z}_+ :$$

$$|c_k(\psi)| \leq c_0 e^{-\mu_0(2k+1)}.$$

Покладемо $\mu = \mu_0/2$. Тоді

$$|c_k(g)||c_k(\psi)| \leq cc_0 \exp\left(-\frac{\mu_0}{2}(2k+1)\right), \quad k \in \mathbb{Z}_+.$$

Із останньої нерівності впливає сформульо-
вана властивість.

Таким чином,

$$\begin{aligned} \lim_{t \rightarrow t_n} \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t, \cdot))c_k(\psi) &= \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t_n, \cdot))c_k(\psi) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} Q_1(t, \lambda_k)Q_2(\lambda_k)c_k(g)c_k(\psi). \quad (18) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \lim_{t \rightarrow +0} \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(t, \cdot))c_k(\psi) &= \sum_{k=0}^{\infty} c_k(u(0, \cdot))c_k(\psi) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} Q_2(\lambda_k)c_k(g)c_k(\psi). \quad (19) \end{aligned}$$

Урахувавши (18), (19) знайдемо, що

$$\begin{aligned} & \mu \lim_{t \rightarrow +0} \langle u(t, \cdot), \psi \rangle - \\ & - \sum_{n=1}^m \mu_n \lim_{t \rightarrow t_n} \langle u(t, \cdot), \psi \rangle = \\ & = \sum_{k=0}^{\infty} \left[\left(\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n Q_1(t_n, \lambda_k) \right) Q_2(\lambda_k) \right] \times \\ & \quad \times c_k(g) c_k(\psi) = \\ & = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n Q_1(t_n, \lambda_k)}{\mu - \sum_{n=1}^m \mu_n Q_1(t_n, \lambda_k)} c_k(g) c_k(\psi) = \\ & = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(g) c_k(\psi) = \langle g, \psi \rangle, \\ & \psi \in S_{1/2}^{1/2}, \quad g = \sum_{k=0}^{\infty} c_k(g) h_k \in (S_{1/2}^{1/2})', \end{aligned}$$

що й потрібно було довести.

Лема 5 дозволяє ставити багатоточкову задачу для рівняння (9) у розумінні (15). Правильним є таке твердження.

Теорема 2. *Багатоточкова задача (9), (15) коректно розв'язна, розв'язок дається формулою*

$$u(t, x) = g * G(t, x), \quad (t, x) \in \Omega, \quad g \in (S_{1/2}^{1/2})', \\ u(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2} \text{ при кожному } t \in (0, T].$$

Доведення. Із властивостей абстрактної згортки випливає, що $u(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2}$ при кожному $t \in (0, T]$.

Функція $u(t, x)$, $(t, x) \in \Omega$, задовольняє рівняння (9). Справді

$$\begin{aligned} A_f(g * G(t, x)) &= \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) c_k(g * G(t, x)) h_k(x) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) c_k(G) c_k(g) h_k(x) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) c_k(g) Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) h_k(x). \end{aligned}$$

З іншого боку (див. лему 4),

$$\begin{aligned} \frac{\partial u(t, x)}{\partial t} &= g * \frac{\partial}{\partial t} G(t, x) = \\ &= \sum_{k=0}^{\infty} c_k \left(\frac{\partial}{\partial t} G \right) c_k(g) h_k(x) = \end{aligned}$$

$$= - \sum_{k=0}^{\infty} f(\lambda_k) Q_1(t, \lambda_k) Q_2(\lambda_k) c_k(g) h_k(x).$$

Звідси вже випливає, що функція $u(t, x) = g * G(t, x)$ є розв'язком рівняння (9). Крім того, з леми 5 випливає, що $u(t, x)$ задовольняє умову (15) (у вказаному сенсі). Отже, $u(t, x)$ - розв'язок задачі (9), (15).

Доведемо єдиність розв'язку задачі (9), (15). Для цього розглянемо задачу Коші

$$\begin{aligned} \frac{\partial u}{\partial t} - A_f u &= 0, \quad (t, x) \in [0, t_0] \times \mathbb{R} \equiv \Omega', \\ 0 &\leq t < t_0 \leq T, \end{aligned} \quad (20)$$

$$u(t, \cdot)|_{t=t_0} = \psi, \quad \psi \in (S_{1/2}^{1/2})'. \quad (21)$$

Умову (21) розуміємо в слабому сенсі, тобто $\langle u(t, \cdot), \omega \rangle \rightarrow \langle \psi, \omega \rangle$, $t \rightarrow t_0$, для довільної функції $\omega \in S_{1/2}^{1/2}$. Задача Коші (20), (21) коректно розв'язна, при цьому $u(t, \cdot) \in S_{1/2}^{1/2}$ при кожному $t \in [0, t_0]$ (див [2]).

Нехай $Q_{t_0}^t : (S_{1/2}^{1/2})' \rightarrow S_{1/2}^{1/2}$ - оператор, який зіставляє функціоналу $\psi \in (S_{1/2}^{1/2})'$ розв'язок задачі (20), (21). Оператор $Q_{t_0}^t$ - лінійний і неперервний, він визначений для довільних t і t_0 таких, що $0 \leq t < t_0 \leq T$; при цьому

$$\frac{dQ_{t_0}^t \psi}{dt} - A_f Q_{t_0}^t \psi = 0, \quad \lim_{t \rightarrow t_0} Q_{t_0}^t \psi = \psi$$

(границя розглядається в просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$).

Далі розв'язок задачі (9), (15) розуміємо як регулярний функціонал з простору $(S_{1/2}^{1/2})' \supset S_{1/2}^{1/2}$. Доведемо, що задача (9), (15) має єдиний розв'язок у просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$. Для цього досить довести, що єдиним розв'язком рівняння при нульовій граничній функції може бути лише функціонал $u(t, x) \equiv 0$. Застосуємо функціонал $u(t, x)$ до функції $Q_{t_0}^t \tilde{g} \in S_{1/2}^{1/2} \subset (S_{1/2}^{1/2})'$, де $\tilde{g}$ - довільно фіксований елемент простору $S_{1/2}^{1/2}$, $0 < t < t_0 \leq T$. Диференціюючи по t , використовуючи рівняння (9), (20) та самоспряженість оператора A_f , знаходимо, що

$$\begin{aligned} \frac{d}{dt} \langle u(t, \cdot), Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle &= \left\langle \frac{du}{dt}, Q_{t_0}^t \tilde{g} \right\rangle + \langle u, \frac{d}{dt} Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle = \\ &= \langle -A_f u, Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle + \langle u, A_f Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle = \end{aligned}$$

$$= - \langle A_f u, Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle + \langle A_f u, Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle = 0,$$

$$\tilde{g} \in S_{1/2}^{1/2}, \quad 0 < t < t_0 \leq T.$$

Звідси випливає, що $\langle u(t, \cdot), Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle \in \epsilon$ сталою величиною.

Із властивостей абстрактних функцій [13] випливає співвідношення

$$\lim_{t \rightarrow t_0} \langle u(t, \cdot), Q_{t_0}^t \tilde{g} \rangle = \langle u(t, \cdot), \tilde{g} \rangle = \text{const} \equiv c,$$

у довільній точці $t_0 \in (0, T]$. Отже, якщо в (15) $g = 0$, то

$$\begin{aligned} \mu \lim_{t \rightarrow +0} \langle u(t, \cdot), \tilde{g} \rangle - \sum_{k=1}^m \mu_k \lim_{t \rightarrow t_k} \langle u(t, \cdot), \tilde{g} \rangle &= \\ = c \left(\mu - \sum_{k=1}^m \mu_k \right) &= 0, \end{aligned}$$

тобто $c = 0$. Таким чином, $\langle u(t, \cdot), \tilde{g} \rangle = 0$ для довільного $\tilde{g} \in S_{1/2}^{1/2}$, тобто $u(t_0, x)$ - нульовий функціонал з простору $(S_{1/2}^{1/2})'$. Оскільки $t_0 \in (0, T]$ і t_0 вибрано довільним чином, то $u(t, \cdot) \equiv 0$ для всіх $t \in (0, T]$.

Залишається переконатися в тому, що розв'язок задачі (9), (15) неперервно залежить від граничної умови. Нехай $\{g, g_n, n \geq 1\} \subset (S_{1/2}^{1/2})'$, причому $g_n \rightarrow g, n \rightarrow \infty$, у просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$. Звідси випливає, що

$$c_k(g_n) = \langle g_n, h_k \rangle \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \langle g, h_k \rangle = c_k(g)$$

для кожного $k \in \mathbb{Z}_+$. Крім того, $\{u(t, \cdot), u_N(t, \cdot)\} \subset S_{1/2}^{1/2}$ для кожного $t \in (0, T]$, де $u_n(t, \cdot)$ - розв'язок задачі (9), (15), який відповідає граничному елементу $g_n \in (S_{1/2}^{1/2})'$. Тоді

$$\begin{aligned} \forall \varphi \in S_{1/2}^{1/2} : \langle u_n, \varphi \rangle &= \sum_{k=0}^{\infty} c_k(G) c_k(g_n) c_k(\varphi) \xrightarrow{n \rightarrow +\infty} \\ \rightarrow \sum_{k=0}^{\infty} c_k(G) c_k(g) c_k(\varphi) &= (u, \varphi) = \langle u, \varphi \rangle. \end{aligned}$$

Отже, $u_n \rightarrow u$ при $n \rightarrow \infty$ у просторі $(S_{1/2}^{1/2})'$. Теорема доведена.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Горбачук В.И. Граничные значения решений дифференциально-операторных уравнений /В.И. Горбачук, М.А. Горбачук. - К.: Наук. думка, 1984. - 283 с.
2. Гома Н.М. Еволюційні рівняння з гармонічним осцилятором у просторах типу S та S' /Н.М. Гома, В.В. Городецький // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. Вип. 269. Математика. - Чернівці: Рута, 2005. - С. 13-25.
3. Нахушев А.М. О нелокальных краевых задачах со смещением и их связи с нагруженными уравнениями /А.М. Нахушев // Дифференц. уравнения. - 1985. - Т.21, N1. - С. 92-101.
4. Нахушев А.М. Уравнения математической биологии /А.М. Нахушев. - М.: Высшая школа, 1995. - 301 с.
5. Белавин И.А. Математическая модель глобальных демографических процессов с учетом пространственного распределения /И.А. Белавин, С.П. Капица, С.П. Курдюмов // Журн. вычислит. матем. и мат. физики. - 1988. - Т.38, N6. - С. 885-902.
6. Майков А.Р. Экономический метод вычисления нестационарных нелокальных по времени условий излучения для волновых систем /А.Р. Майков, А.Д. Поезд, С.А. Якунин // Журн. вычислит. матем. и мат. физики. - 1990. - Т.30, N8. - С. 1267-1271.
7. Дезин А.А. Операторы с первой производной по "времени" и нелокальные граничные условия /А.А. Дезин // Изв. АН СССР. Сер. матем. - 1967. - Т.31, N1. - С. 61-86.
8. Мамян А.Х. Общие граничные задачи в слое /А.Х. Мамян // Докл. АН СССР. - 1982. - Т.267, N2. - С. 291-296.
9. Горбачук В.И. О разрешимости задачи Дирихле для дифференциально-операторного уравнения второго порядка /В.И. Горбачук // Прямые и обратные задачи спектральной теории дифференциальных операторов: сб. науч. трудов. - К., 1985. - С. 8-22.
10. Городецький В.В. Многоточечная задача для одного класса эволюционных уравнений /В.В. Городецький, О.В. Мартынюк // Дифференц. уравнения. - 2013. - Т.49, N8. - С. 1005-1015.
11. Суетин П.К. Классические ортогональные многочлены /П.К. Суетин. - М.: Наука, 1976. - 328 с.
12. Городецький В.В. Множини початкових значень гладких розв'язків диференціально-операторних рівнянь параболічного типу /В.В. Городецький. - Чернівці: Рута, 1998. - 219 с.
13. Гельфанд И.М. Пространства основных и обобщенных функций /И.М. Гельфанд, Г.Е. Шиллов. - М.: Физматгиз, 1958. - 307 с.